

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут людини

Кафедра практичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій Жильцов

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія і корекція відхилень поведінки»

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності	<u>053 Психологія</u> (шифр і назва галузі знань)
освітнього рівня	<u>першого (бакалаврського)</u> (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	<u>053.00.02 Практична психологія</u> (шифр і назва освітньої програми)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>2910/22</u>	
<u>Лещевська</u> (підпис)	<u>Лещевська</u> (прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>22</u> р.

Київ – 2022

Розробник:

Грубі Тамара Валеріївна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Грубі Тамара Валеріївна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

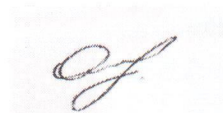
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри практичної психології.

Протокол 30.08. 2021 р. №10

Завідувач кафедри _____ (Ольга Лозова)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми підготовки бакалавра) 053.00.02 Практична психологія
____.____. 20__ р.

Керівник освітньої програми _____ (Оксана Краєва)
(підпис)

Робочу програму перевірено

01.02.2022 р.

Заступник директора/декана _____ (Роман Павлюк)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6 / 180	
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	6	
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:		
Аудиторні	84	24
Модульний контроль	12	-
Семестровий контроль		
Самостійна робота	84	156
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – на основі ознайомлення з різними девіаціями у поведінці особистості розширити навички майбутнього психолога з ефективної професійної взаємодії (профілактичної, психокорекційної, психоконсультаційної) з різними верствами населення, задля підвищення рівня психологічної культури населення та здорового образу життя.

Завдання курсу:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.02 Практична психологія підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психологія і корекція відхилень поведінки» забезпечує **формування таких загальних та спеціальних компетентностей:**

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
- СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
- СК13. Здатність до ефективного міжособистісного спілкування, емпатійного слухання, емоційної стабільності, толерантності.
- СК14. Здатність пояснити причини виникнення психологічних проблем та знайти шляхи їх вирішення
- СК15. Здатність сприяти цілісному розвитку особистості, її самовдосконаленню та самореалізації
- СК16. Здатність реалізувати в сімейному консультуванні та психокорекційній роботі різні методики, техніки та технології практичної роботи з клієнтом/групою.
- СК17. Здатність реалізовувати в психокорекційній діяльності різні методологічні підходи, методики та процедури, основні психотерапевтичні концепції та окремі психотехніки.

Результати навчання за дисципліною:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.02 Практична психологія підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психологія і корекція відхилень поведінки» забезпечує оволодіння такими **програмовими результатами навчання:**

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Психологічні основи відхилень поведінки особистості							
Тема 1. Зміст і види девіантної поведінки особистості	6	2	2	-	-	-	2
Тема 2. Чинники девіантної поведінки особистості	6	2	-	2	-	-	2
Тема 3. Гендерно-вікові аспекти девіантної поведінки особистості	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	4	2	-	-	6
Змістовий модуль 2. Психологічні особливості віктимної поведінки							
Тема 1. Зміст і форми віктимної поведінки особистості	2	2	-	2	-	-	2
Тема 2. Етапи розвитку віктимної поведінки	8	2	2	2	-	-	2
Тема 3. Психологічні особливості формування віктимної поведінки	2	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	14	6	4	4	-	-	6
Змістовий модуль 3. Психологічні основи профілактики і корекції адикцій							
Тема 1. Хімічні адикції: причини, клінічні ознаки та прояви.	6	2	2	-	-	-	2
Тема 2. Нехімічні адикції.	8	2	2	2	-	-	2
Тема 3. Гемблінг	6	2	-	2			2
Модульний контроль	2						
Разом	22	6	4	4	-	-	6
Змістовий модуль 4. Психологічні основи профілактики і корекції розладів харчової поведінки							
Тема 1. Загальна характеристика РХП	6	2	2	-	-	-	2
Тема 2. Анорексія	6	2	-	2	-	-	2
Тема 3. Булімія	6	2	-	2	-	-	2
Тема 4. Компульсивне переїдання	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8		4	-	-	8
Змістовий модуль 5. Психологічна діагностика особистості з відхиленнями поведінки							
Тема 1. Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки	6	2	2	-	-	-	2

Тема 2. Психологічна діагностика особистості з віктимною поведінкою	6	2	-	2	-	-	2
Тема 3. Психологічна діагностика особистості з адиктивною поведінкою	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	4	2	-	-	6
Змістовий модуль 6. Діяльність психолога з надання психологічної допомоги особистостям з відхиленнями поведінки							
Тема 1. Психологічні основи профілактики і корекції девіантної поведінки	6	2	-	2	-	-	2
Тема 2. Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки	8	2	2	2	-	-	2
Тема 3. Психологічні основи профілактики і корекції адиктивної поведінки	12	4		2	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	28	8	2	6	-	-	8
Усього	180	40	22	22	-	-	84

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Психологічні основи відхилень поведінки особистості							
Тема 1. Зміст і види девіантної поведінки особистості	10	2	-	-	-	-	8
Тема 2. Чинники девіантної поведінки особистості	10	-	-	2	-	-	8
Тема 3. Гендерно-вікові аспекти девіантної поведінки особистості	8	-	-	-	-	-	8
Разом	28	2	-	2	-	-	24
Змістовий модуль 2. Психологічні особливості віктимної поведінки							
Тема 1. Зміст і форми віктимної поведінки особистості	10	2	-	-	-	-	8
Тема 2. Етапи розвитку віктимної поведінки	10	-	-	2	-	-	8
Тема 3. Психологічні особливості формування віктимної поведінки	8	-	-	-	-	-	8
Разом	28	2	-	2	-	-	24
Змістовий модуль 3. Психологічні основи профілактики і корекції адикцій							
Тема 1. Хімічні адикції: причини, клінічні ознаки та прояви.	10	2	-	-	-	-	8
Тема 2. Нехімічні адикції.	8	-	-	-	-	-	8
Тема 3. Гемблінг	8	-	-	-	-	-	8
Разом	26	2	-	-	-	-	24

Змістовий модуль 4. Психологічні основи профілактики і корекції розладів харчової поведінки							
Тема 1. Загальна характеристика РХП	10	2	-	-	-	-	8
Тема 2. Анорексія	10	-	2	-	-	-	8
Тема 3. Булімія	8	-	-	-	-	-	8
Тема 4. Компульсивне переїдання	8	-	-	-	-	-	8
Разом	36	2	2	-	-	-	32
Змістовий модуль 5. Психологічна діагностика особистості з відхиленнями поведінки							
Тема 1. Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки	10	2	-	-	-	-	8
Тема 2. Психологічна діагностика особистості з віктимною поведінкою	10	-	2	-	-	-	8
Тема 3. Психологічна діагностика особистості з адиктивною поведінкою	9	-	-	-	-	-	9
Разом	29	2	2	-	-	-	27
Змістовий модуль 6. Діяльність психолога з надання психологічної допомоги особистостям з відхиленнями поведінки							
Тема 1. Психологічні основи профілактики і корекції девіантної поведінки	11	2	-	-	-	-	9
Тема 2. Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки	11	2	-	-	-	-	9
Тема 3. Психологічні основи профілактики і корекції адиктивної поведінки	11	2	-	-	-	-	9
Разом	33	6	-	-	-	-	27
Усього	180	16	4	4	-	-	156

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Психологічні основи девіантної поведінки особистості

Лекція 1. Зміст і види девіантної поведінки особистості (2 год.)

Поняття про девіантну поведінку. Прояви девіантної поведінки особистості. Види девіантної поведінки. Стадії девіантної поведінки. Рівні прояву девіантної поведінки.

Основні поняття теми: поведінка особистості, девіантна поведінка, девіантність особистості, віктимна поведінка, важковиховуваність, антисоціальна (делінквентна і кримінальна) поведінка, асоціальна (аморальна) поведінка, аутодеструктивна поведінка.

Семінарське заняття 1. Зміст і види девіантної поведінки особистості (2 год.)

Лекція 2. Чинники девіантної поведінки особистості (2 год)

Соціальні чинники девіантної поведінки. Соціально-психологічні чинники девіантної поведінки. Педагогічні чинники девіантної поведінки особистості. Індивідуально-психологічні чинники девіантної поведінки особистості.

Основні поняття теми: чинник, девіантна поведінка, мікрорівень, мезорівень, макрорівень, соціалізація, десоріалізація, ресоціалізація, важковиховуваність, стиль виховання.

Практичне заняття 1. Чинники девіантної поведінки особистості (2 год)

Лекція 3. Гендерно-вікові аспекти девіантної поведінки особистості (2 год)

Особливості виникнення опору виховним впливам у дошкільному віці. Шкільна дезадаптація, відсутність навичок взаємодії з соціумом як передумови девіантної поведінки молодшого школяра. Вікові особливості становлення особистості підлітка та їх вплив на

відхилення в поведінці. Гендерні особливості девіантної поведінки особистості та їх чинники.

Основні поняття теми: дезадаптація, молодший школяр, гендер, вікові кризи

Семінарське заняття 2. Гендерно-вікові аспекти девіантної поведінки особистості (2 год)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Психологічні особливості віктимної поведінки

Лекція 4. Зміст і форми віктимної поведінки особистості (2 год)

Поняття про віктимну поведінку. Відхилення поведінки від соціальних і моральних норм. Віктимна поведінка. Віктимна поведінка як наслідок компенсації почуття неповноцінності (А.Адлер. Е. Еріксон), незадоволення потреби в самоповазі (А. Маслоу). Теоретичні підходи до пояснення феномена психологічної жертви.

Основні поняття: віктимна поведінка, моральні норми, почуття неповноцінності, жертва, віктимізація, віктимна ситуація, віктимний потенціал, розвиток віктимної поведінки.

Практичне заняття 2. Зміст і форми віктимної поведінки особистості (2 год)

Лекція 5. Етапи розвитку віктимної поведінки (2 год)

Поняття про пасивну і активну віктимну поведінку. Рівні віктимності: індивідуальна, видова, масова. Ступені віктимності. Класифікація віктимної поведінки. Віктимологічна профілактика.

Основні поняття: віктимна поведінка, вікова періодизація, молодший школяр, старший шкільний вік

Семінарське заняття 3. Основні етапи розвитку віктимної поведінки (2 год)

Практичне заняття 3. Етапи розвитку віктимної поведінки (2 год)

Лекція 6. Психологічні особливості формування віктимної поведінки (2 год)

Мікрорівень: Індивідуальні віктимологічні властивості. Сапомошкоджуюча поведінка. Мезорівень: Сім'я, шкільне оточення. Макрорівень: субкультури, ЗМІ. Субкультури, які сприяють формуванню віктимної поведінки.

Основні поняття: віктимна поведінка, віктимологічні властивості, віктимологічні чинники.

Семінарське заняття 4. Психологічні особливості формування віктимної поведінки (2 год)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Психологічні основи профілактики і корекції аддикцій

Лекція 7. Хімічні адикції: причини, клінічні ознаки та прояви (2 год).

Алкоголізм: основні поняття, стадії. Абстинентний синдром. Руйнівний вплив алкоголю на різні органи та системи людини. Основні підходи до лікування алкоголізму. Нікотинова адикція. Механізми формування залежності при вживанні різних наркотичних речовин. Особливості наркотичної залежності при вживанні опіатів, галюциногенів, стимуляторів. Токсикоманія.

Основні поняття: алкоголізм, абстинентний синдром, наркотичні речовини, токсикоманія.

Семінарське заняття 5. Хімічні адикції: причини, клінічні ознаки та прояви (2 год)

Лекція 8. Нехімічні адикції (2 год)

Причини виникнення та клінічні прояви харчової залежності: невротична анорексія, булімія. Патологічна залежність від комп'ютерних ігор (гемблінг). Причини виникнення та прояви залежності від комп'ютерних ігор. Інтернет-залежність.

Основні поняття: нехімічна адикція, невротична анорексія, булімія, гемблінг, інтернет-залежність

Семінарське заняття 6. Нехімічні адикції (2 год)

Практичне заняття 4. Нехімічні адикції (2 год)

Лекція 9. Гемблінг. Лудоманія. (2 год)

Ігрова залежність. Класифікація ігрової залежності. Чинники появи ігрової залежності. Стадії розвитку ігрової залежності. Гемблінг. Лудоманія: вплив на різні категорії гравців. Симптоми лудоманії. Напрямки профілактики

Основні поняття: лудоманія, гемблінг, ігрова залежність

Практичне заняття 4. Гемблінг. Лудоманія. (2 год)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Психологічні основи профілактики і корекції розладів харчової поведінки

Лекція 10. Загальна характеристика РХП

Симптоми і види розладів харчової поведінки. Сучасне наукове розуміння розладів харчової поведінки. Рекомендації протоколів. Епідеміологія, поширення і детермінанти захворювання. Профілактика та корекція розладів харчової поведінки. Види психологічної терапії при РХП. Відновлення харчування та остеопенія

Основні поняття: розлади харчової поведінки. Анорексія. Булімія. Компульсивне переїдання. Пікацизм.

Семінарське заняття 7. Загальна характеристика РХП

Лекція 11. Анорексія

Неврогенна анорексія. Ключові діагностичні ознаки основних розладів харчової поведінки. Діагностичні критерії неврогенної анорексії (за діагностичною класифікацією DSM-IV). Порівняльні характеристики методів доказової терапії для дорослих із нервовою анорексією. Голландський опитувальник харчової поведінки (DEBQ - Dutch Eating behavior Questionnaire). Пікацизм

Основні поняття: розлади харчової поведінки. Неврогенна анорексія. Анорексія

Практичне заняття 6. Анорексія

Лекція 12. Булімія

Неврогенна булімія. Діагностичні критерії неврогенної булімії (за діагностичною класифікацією DSM-IV). Скринінг порушень харчової поведінки SCOFF. Підтримка клієнта з розладом харчової поведінки. Танцювально-рухова терапія при розладах харчової поведінки: перспективи пацієнтів

Основні поняття: розлади харчової поведінки. Неврогенна булімія. Булімія

Практичне заняття 7. Булімія

Лекція 13. Компульсивне переїдання

Розлад з приступами переїдання. Діагностичні критерії розладу з приступами переїдання (за діагностичною класифікацією DSM-IV). Доказові втручання і рекомендації протоколу NICE. Основні фактори ризику виникнення та підтримання всіх видів харчових розладів.

Основні поняття: компульсивне переїдання

Семінарське заняття 8. Компульсивне переїдання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.

Психологічна діагностика особистості з відхиленнями поведінки

Лекція 14. Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки (2 год)

Мета і стадії психологічної діагностики девіантної поведінки особистості. Особливості поведінки і зовнішнього вигляду досліджуваного з девіантною поведінкою. Етапи спостереження за особистістю з девіантною поведінкою.

Методи психологічної діагностики змісту і чинників девіантної поведінки особистості. Карта спостережень Д. Стотта. Опитувальник Басса-Дарки, призначений для діагностики агресивних та ворожих реакцій людини. Методика вивчення фрустрації С. Розенцвейга. Проективні методики дослідження особистості з девіантною поведінкою.

Основні поняття: діагностика, девіантна поведінка, методики, опитувальники, проективні методики

Семінарське заняття 9. Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки (2 год)

Лекція 15. Психологічна діагностика особистості з віктимною поведінкою (2 год)

Принципи психологічної діагностики віктимної поведінки: системний підхід, індивідуальний підхід, принцип педагогічного оптимізму, прогностичність тощо. Стадії діагностики: попередня стадія (виявлення зовнішніх особливостей віктимної поведінки, попереднє формулювання гіпотези щодо можливих причин віктимної поведінки), стадія уточнення (аналіз соціально-психологічних, педагогічних та індивідуально-психологічних чинників віктимної поведінки), заключна стадія (вивчення індивідуально-психологічних якостей особистості, її фізичного і психічного здоров'я з метою уточнення причин віктимної поведінки й прогнозування тенденцій особистісного розвитку). Методи психологічної діагностики віктимної поведінки. Особливості спостереження, тестування, опитування.

Основні поняття: психологічна діагностика, стадії діагностики, методи діагностики, особливості спостереження, тестування, опитування.

Практичне заняття 8. Психологічна діагностика особистості з віктимною поведінкою (2 год)

Лекція 16. Психологічна діагностика особистості з адиктивною поведінкою (2 год)

Принципи психологічної діагностики залежної поведінки: системний підхід, індивідуальний підхід, принцип педагогічного оптимізму, прогностичність тощо. Стадії діагностики: попередня стадія. Методи психологічної діагностики залежної поведінки. Особливості спостереження, тестування, опитування.

Основні поняття: психологічна діагностика, стадії діагностики, методи діагностики, особливості спостереження, тестування, опитування.

Семінарське заняття 10. Психологічна діагностика особистості з адиктивною поведінкою (2 год)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6.

Діяльність психолога з надання психологічної допомоги особистостям з відхиленнями поведінки

Лекція 17. Психологічні основи профілактики і корекції девіантної поведінки (2 год)

Основні підходи до профілактики та корекції девіантної поведінки. Функції та етапи профілактики і корекції девіантної поведінки особистості на різних вікових етапах. Форми і методи профілактики й корекції девіантної поведінки особистості. Роль ЗМІ у профілактиці девіантної поведінки.

Основні поняття: девіантна поведінка, профілактика, корекція, форми корекційної роботи, методи корекційної роботи

Практичне заняття 9. Психологічні основи профілактики і корекції девіантної поведінки (2 год)

Лекція 19. Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки (2 год)

Зміст, функції та етапи профілактики і корекції віктимної поведінки особистості. Основні підходи до надання психологічної допомоги особистості з віктимною поведінкою. Особливості профілактики віктимної поведінки особистості дитини. Форми і методи профілактики і корекції віктимної поведінки особистості. Проблема соціально-психологічної реабілітації особистості з віктимною поведінкою.

Основні поняття: віктимна поведінка, профілактика, корекція, форми корекційної роботи, методи корекційної роботи

Семінарське заняття 11. Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки (2 год)

Практичне заняття 10. Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки (2 год)

Лекція 19-20. Психологічні основи профілактики і корекції адиктивної поведінки (4 год)

Зміст, функції та етапи профілактики і корекції адиктивної поведінки особистості. Основні підходи до надання психологічної допомоги особистості з адиктивною поведінкою. Особливості профілактики адиктивної поведінки особистості дитини. Форми і методи профілактики і корекції адиктивної поведінки особистості. Проблема соціально-психологічної реабілітації особистості з адиктивною поведінкою.

Основні поняття: адиктивна поведінка, профілактика, корекція, форми корекційної роботи, методи корекційної роботи

Семінарське заняття 10. Психологічні основи профілактики і корекції адиктивної поведінки (2 год)

Практичне заняття 14. Психологічні основи профілактики і корекції адиктивної поведінки (2 год)

5. Контроль навчальних досягнень

Протягом вивчення дисципліни використовуються методи, які базуються на дослідницькій основі, оцінюються виконання творчих завдань, доповідей та відповідей студентів на семінарських заняттях, письмові тестові експрес-опитування, самостійні роботи, індивідуальні практичні завдання, модульні контрольні роботи, завершується вивчення курсу заліком.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (денна форма навчання)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1

Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	2	20	2	20	1	10	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	4	20	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	76	-	87	-	87	-	93	-	76			88
Максимальна кількість балів: 507													
Розрахунок коефіцієнта: $507:100=5,07$; Коефіцієнт $=5,07$													

Система оцінювання навчальних досягнень студентів (заочна форма навчання)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Відвідування семінарських занять	1							1	1	1	1		
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1								
Робота на семінарському занятті	10							1	10	1	10		
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10								
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	4	20	3	15	3	15
Разом		-	27	-	27	-	16	-	32	-	27		18
Максимальна кількість балів: 147													
Розрахунок коефіцієнта: $147:100=1,47$; Коефіцієнт $=1,47$													

Критерії оцінювання завдань та кількість балів:

- своєчасність виконання навчальних завдань – 1 бал;
- повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- якість виконання навчальних завдань – 1 бал;
- самостійність виконання – 1 бал;
- творчий підхід та ініціативність у виконанні завдань – 1 бал.

Час звітування: до наступного семінарського заняття.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Психологічні основи девіантної поведінки особистості

Тема 1. Зміст і види девіантної поведінки особистості (8 год.)

Скласти кросворд (мінімум 20 слів) з основних термінів курсу «Профілактика та корекція відхилень поведінки»

Тема 2. Чинники девіантної поведінки особистості (8 год.)

1. Прочитайте наукову статтю, в якій представлено чинники, що провокують появу девіантної поведінки та створити презентацію, яка відобразатиме основний її зміст.
2. Оцініть вплив психотравмуючих подій на особистість за шкалою Д.Горовіця

Тема 3. Гендерно-вікові аспекти девіантної поведінки особистості (8 год.)

1. Визначте за допомогою методики самооцінки сімейного стану можливі проблеми у стосунках особистості з девіантною поведінкою з членами сім'ї.
2. Визначте стиль міжособистісної взаємодії певної особи з девіаціями поведінки за методикою Т.Лірі. Зіставте отримані результати з характеристикою проявів девіантної поведінки даної особи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Психологічні особливості віктимної поведінки

Тема 4. Зміст і форми віктимної поведінки особистості (8 год.)

1. Визначте за допомогою методики «Схильності до віктимної поведінки у підлітків» О. Андроннікової схильності особистості до реалізації різних форм віктимної поведінки

2. Визначте за допомогою методики Ч. Спілбергера «Шкала самооцінки особистісної тривожності» в адаптації Ю. Ханіна рівень власної тривожності.

Тема 5. Етапи розвитку віктимної поведінки (8 год.)

1. Знайти фільм в якому показано етапи розвитку віктимної поведінки, зробити коротку відеонарізку фільму (максимум 5 хвилин).
2. Підготовка доповіді «Чинники, які детермінують віктимну поведінку особистості».

Тема 6. Психологічні особливості формування віктимної поведінки (8 год.)

1. Підготовка повідомлення «Групи факторів, що зумовлюють віктимну поведінку особистості»
2. Складання блок-схеми «Соціальні фактори віктимної поведінки».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Психологічні основи профілактики і корекції аддикцій

Тема 7. Хімічні адикції: причини, клінічні ознаки та прояви (8 год.)

За допомогою мобільного додатку Stop Motion Studio створити відеоролик (мінімум 3 хвилини) з профілактики хімічної адикції в підлітковому віці.

Тема 8. Нехімічні адикції (8 год.)

За допомогою мобільного додатку Stop Motion Studio створити відеоролик (мінімум 3 хвилини) з профілактики нехімічної адикції в дорослому віці.

Тема 9. Гемблінг. Лудоманія (8 год.)

Скласти перелік факторів, що сприяють ігровій залежності у (за вибором студента) казино, віртуальних казино, залах з ігровими автоматами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Психологічні основи профілактики і корекції розладів харчової поведінки

Тема 10. Загальна характеристика РХП (8 год.)

Розробити чек-ліст підтримки клієнта з розладом харчової поведінки.

Тема 11. Анорексія (8 год.)

Опрацювати діагностичні критерії невrogenної анорексії (за діагностичною класифікацією DSM-IV).

Тема 12. Булімія (8 год.)

Опрацювати діагностичні критерії невrogenної булімії (за діагностичною класифікацією DSM-IV).

Тема 13. Компульсивне переїдання (8 год.)

Опрацювати діагностичні критерії розладу з приступами переїдання (за діагностичною класифікацією DSM-IV).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.

Психологічна діагностика особистості з відхиленнями поведінки

Тема 14. Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки (8 год.)

1. Узагальнено представити основні методи діагностики особистості з девіаціями поведінки, представити їх класифікацію (схема, малюнок, таблиця, модель).
2. Визначте за допомогою методики самооцінки сімейного стану можливі проблеми у стосунках особистості з девіантною поведінкою з членами сім'ї.
3. Визначте ставлення певної особистості з девіантною поведінкою до найближчого оточення й до себе за допомогою методики незавершених речень».

Тема 15. Психологічна діагностика особистості з віктимною поведінкою (8 год.)

1. Визначте за допомогою методики «Схильності до віктимної поведінки у підлітків» О. Андроннікової схильності особистості до реалізації різних форм віктимної поведінки
2. Визначте схильність до віктимної поведінки І.Малкіної-Пих

Тема 16. Психологічна діагностика особистості з адиктивною поведінкою (9 год.)

1. Узагальнено представити основні методи діагностики особистості з адекватною поведінкою, представити їх класифікацію (схема, малюнок, таблиця, модель).
2. Визначте за допомогою методики на адикцію Г.В.Лозової схильності особистості до різних форм адитивної поведінки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.

Діяльність психолога з надання психологічної допомоги особистостям з відхиленнями поведінки

Тема 17. Психологічні основи профілактики і корекції девіантної поведінки (9 год.)

1. Визначте рівень особистісної та реактивної тривожності особистості з девіантною поведінкою за шкалою Ч.Д.Спілберга, адаптованою Ю.Л.Ханіним
2. Визначте емоційні властивості особистості з девіантною поведінкою за опитувальником А.Ольшаннікової - Л.Рабінович

Тема 18. Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки (9 год.)

1. Визначте як дитина почувається в сім'ї за методикою Р.Т. Хоментаскас
2. Визначте рівні прояву агресивності певної групи підлітків за допомогою опитувальника Басса-Даркі. Зіставте рівень прояву агресивності із соціально-демографічними (вік, стать, місце проживання, соціальний статус батьків) характеристиками підлітків.

Тема 19-20. Психологічні основи профілактики і корекції адиктивної поведінки (9 год.)

1. Визначте за допомогою методики готовності до ризику Шуберта рівень ризику та проаналізуйте отримані результати.
2. Визначте за допомогою методики «Діагностика схильності до конфліктної поведінки» К.Томаса, адаптація Н.В.Гришиної.
3. Поясніть як рівень готовності до ризику та переважаючого способу поведінки людини в конфліктних ситуаціях впливає на віктимність.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи проводяться після завершення опанування матеріалу кожного змістового модуля та мають тестовий формат. Кожна з модульних контрольних робіт включає 10 запитань з запропонованими варіантами відповідей. Правильна відповідь на запитання оцінюється в 2,5 бали. В тестових завданнях передбачена лише одна правильна відповідь. Таким чином, максимальний бал за модульну контрольну роботу — 25.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах

		обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична картка дисципліни «Психологія і корекція відхилень поведінки» для денної форми навчання

Лекції - 40 год., семінарські заняття – 22 год., практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 84 год.

Модуль	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				Змістовий модуль III		
	Психологічні основи відхилень поведінки особистості					Психологічні особливості віктимної поведінки				Психологічні основи профілактики і корекції адикцій		
Тема	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Теми лекцій	Зміст і види девіантної поведінки особистості	Чинники девіантної поведінки особистості	Гендерно-вікові аспекти девіантної поведінки особистості	Зміст і форми віктимної поведінки особистості	Етапи розвитку віктимної поведінки	Психологічні особливості формування віктимної поведінки	Хімічні адикції: причини, клінічні ознаки та прояви	Нехімічні адикції	Гемолінг. Лудоманія			
Кількість балів (1 бал)	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал			
Теми семінарських занять	Зміст і види девіантної поведінки особистості		Вікові аспекти девіантної поведінки особистості		Етапи розвитку віктимної поведінки	Психологічні особливості формування віктимної поведінки	Хімічні адикції: причини, клінічні ознаки та прояви	Нехімічні адикції				
Кількість балів (10+1)	11 балів		11 балів		11 балів	11 балів	11 балів	11 балів				
Теми практичних занять		Чинники девіантної поведінки особистості		Зміст і форми віктимної поведінки особистості	Етапи розвитку віктимної поведінки			Нехімічні адикції	Гемолінг. Лудоманія			
Кількість балів (10+1)		11 балів		11 балів	11 балів			11 балів	11 балів			
Сам. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів			
Мод. контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	
Разом за модуль	76 балів					87 балів					87 балів	

Модуль	Змістовий модуль IV	Змістовий модуль V	Змістовий модуль VI
--------	---------------------	--------------------	---------------------

Назва модуля	Психологічні основи профілактики і корекції РХП						Діяльність діагностика особистості з відхиленнями поведінки			Діяльність психолога з надання психологічної допомоги особистостям з відхиленнями поведінки		
Тема	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Теми лекцій	Загальна характеристика РХП	Анорексія	Булімія	Компльсивне переїдання	Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки	Психологічна діагностика особистості з віктимною поведінкою	Психологічна діагностика особистості з адекватною поведінкою	Психологічні основи профілактики і корекції девіантної поведінки	Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки	Психологічні основи профілактики і корекції адекватної поведінки	Психологічні основи профілактики і корекції адекватної поведінки	Психологічні основи профілактики і корекції адекватної поведінки
Кількість балів (1 бал)	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	2 бали
Теми семінарських занять	Загальна характеристика РХП			Компльсивне переїдання	Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки		Психологічна діагностика особистості з адекватною поведінкою		Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки			
Кількість балів (10+1)			11 балів	11 балів	11 балів		11 балів		11 балів			
Теми практичних занять		Анорексія	Булімія						Психологічні основи профілактики і корекції девіантної поведінки			Психологічні основи профілактики і корекції адекватної поведінки
Кількість балів (10+1)		11 балів	11 балів						11 балів			11 балів
Сам. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Мод. контроль	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)						Модульна контрольна робота 4 (25 балів)			Модульна контрольна робота 4 (25 балів)		
Разом за модуль	93 бали						76 балів			88 балів		
<p>Максимальна кількість балів: 507 Розрахунок: 507 : 100 = 5,07; Коефіцієнт = 5,07</p>												

Навчально-методична картка дисципліни «Психологія і корекція відхиленнь поведінки» для заочної форми навчання

Лекції - 16 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 4 год., самостійна робота – 156 год.

Модуль	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
	Психологічні основи відхиленнь поведінки особистості			Психологічні особливості віктимної поведінки			Психологічні основи профілактики і корекції аддикцій		
Тема	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Зміст і види девіантної поведінки особистості			Зміст і форми віктимної поведінки особистості			Хімічні аддикції: причини, клінічні ознаки та прояви		
Кількість балів (1 бал)	1 бал			1 бал			1 бал		
Теми семінарських занять									
Кількість балів (10+1)									
Теми практичних занять		Чинники девіантної поведінки особистості			Етапи розвитку віктимної поведінки				
Кількість балів (10+1)		11 балів			11 балів				
Сам. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Разом за модуль	27 балів			27 балів			16 балів		
Модуль	Змістовий модуль IV			Змістовий модуль V			Змістовий модуль VI		
Назва модуля	Психологічні основи профілактики і корекції РХП			Діяльність діагностика особистості з відхиленнями поведінки			Діяльність психолога з надання психологічної допомоги особистостям з відхиленнями поведінки		
Тема	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Кількість балів									

Теми лекцій	Загальна характеристика РХП					Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки		Психологічні основи профілактики і корекції девіантної поведінки	Психологічні основи профілактики і корекції віктимної поведінки	Психологічні основи профілактики і корекції адекватної поведінки
Кількість балів (1 бал)	1 бал				1 бал	1 бал		1 бал	1 бал	2 бали
Теми семінарських занять		Анорексія								
Кількість балів (10+1)		11 балів				Психологічна діагностика особистості з віктимною поведінкою				
Теми практичних занять										
Кількість балів (10+1)										
Сам. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Разом за модуль		32 бали			27 балів		18 балів			
Максимальна кількість балів: 147 Розрахунок: $147 : 100 = 1,47$; Коефіцієнт = 1,47										

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Бондарчук О. І. Психологія девіантної поведінки: *навч. посіб.* / О. І. Бондарчук, Т. М. Вакуліч. - К.: Наук. світ., 2010. - 230 с.
2. Максимова Н. Ю. Психологія девіантної поведінки: навч. посібник / Н. Ю. Максимова. - К.: Либідь, 2011. - 520 с.
3. Оржеховська В.М., Федорченко Т.Є. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх. Навчальний посібник. - Черкаси. - Вид. Чабаненко Ю., 2012. - 376 с.

Додаткова

1. Алексеєнко Т.Ф. , Кушнар'єв С. В. Ризикована поведінка : посібник / Т.Ф. Алексеєнко, С. В. Кушнар'єв. - Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер» , 2013 . - 172 с.
2. Лазаренко, В.І. Теоретичні основи профілактики та корекції соціальних відхилень [Текст]: навч. посіб./ В.І. Лазаренко. - Д.: РВВ ДНУ, 2014. - 52 с.
3. Лучинкіна А. Л. Профілактика девіантної поведінки. Частина 1. — К.: Главник, 2012. — 128 с.
4. Лучинкіна А. Л. Профілактика девіантної поведінки. Частина 2. — К.: Главник, 2012, — 112 с.
5. Оржеховська В.М. Педагогічна профілактика девіантної поведінки неповнолітніх: Орієнтовна програма для системи післядипломної педагогічної освіти/ В.М. Оржеховська, Т.Є. Федорченко, С.В. Зінченко. - К.: 2013. - 64 с.
6. Парфанович І.І. Система попередження і подолання девіантної поведінки дівчат: монографія - Тернопіль: ТНПУ, 2012. - 368 с.
7. Федорченко Т. Є. Профілактика девіантної поведінки школярів в умовах соціокультурного середовища: соціально-педагогічний аспект: Монографія. - Черкаси: ФОП Чабаненко Ю.А., 2016. - 492 с.

9. Додаткові ресурси

Сертифікований ЕНК «Профілактика та корекція відхилень поведінки»
<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=21474>